

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1

(2007–2008)

FOR BUDSJETTÅRET 2008

Utgiftskapitler: 61, 400–480

Inntektskapitler: 3061, 3400–3474 og 5630

Domstolene

Hovedutfordringen for domstolene er å sikre alle tilgang til domstolene og sørge for rask og effektiv saksavvikling som sikrer rettssikkerheten for den enkelte. En effektiv ressursbruk, med god struktur, organisering og ledelse må tilstrebese. Regjeringen vil legge til rette for at saker kan behandles raskere.

Utviklingen i domstolenes saksavvikling er positiv, og de målrettede restansenedarbeidingsprosjektene gir nå resultater. Den gjennomsnittlige saksavviklingstiden for straffesaker i tingrettene var ved utgangen av 2006 innenfor de fastsatte mål, og restansebeholdningen er i all hovedsak redusert både i tingrettene og lagmannsretten. Den positive utviklingen har fortsatt i 2007. Samtidig er saksavviklingstiden for sivile saker og saksavviklingstiden i lagmannsrettene generelt fortsatt for høy.

Regjeringen legger opp til å videreføre et høyt aktivitetsnivå i domstolene i 2008. Den nye tvisteloven som trer i kraft fra 01.01.2008 forventes å gi en mer effektiv sivil rettspleie, med hurtigere, billigere og riktigere tvisteløsning og en bedret produktivitet i domstolene. Bevilgningen til tvisteloven gitt i forbindelse med ikrafttredelse av ny lov foreslås økt noe, og det er lagt til grunn at domstolene skal bruke 22 mill. kr i 2008 til investeringer i teknologisk utstyr (lydopptak/lydoverføring, videokonferanseutstyr og elektronisk samhandling). Bevilgningen til Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstol for Finnmark foreslås økt med 7,6 mill. kr i 2008, og økningen i bevilgningen til Tinglysingsprosjektet i 2007 foreslås videreført med 15 mill. kr i 2008 som følge av økt sakstilfang over lengre tid.

Endringer og tiltak i 2006 og 2007

Regjeringen økte bevilgningen til domstolenes drift med 5 mill. kr i 2006. I tillegg ble bevilgningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2006 økt med ca. 20 mill. kr til NOKAS-saken, jf. St.prp. nr. 66 (2005-2006). Videre er bevilgningen til domstolene økt med ca. 50 mill. kr i 2007, herunder 17,5 mill. kr til forberedende tiltak for å iversette ny tvistelov fra 01.01.2008, 21,9 mill. kr til igangsatte lokalprosjekter i 2006 og lokalprosjekter for Haugaland og Gjøvik tingretter i 2007 og 10 mill. kr til etablering av Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstol for Finnmark. I tillegg er bevilgningen økt med 16 mill. kr i revidert nasjonalbudsjett 2007 til Tinglysingsprosjektet i forbindelse med arbeidet med å overføre tinglysning i fast eiendom fra domstolene til Statens kartverk innen utgangen av 2007.

Regjeringen vil ha økt bruk av konfliktråd for unge lovbrytere. Bevilgningen til konfliktrådene ble økt med en mill. kr i 2006.

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

Den viktigste utfordringen innenfor rednings- og beredskapsområdet er å sikre god beredskap gjennom forebyggende arbeid, og å kunne håndtere uønskede og alvorlige hendelser på en effektiv og god måte. Ved søk og redning er tid en avgjørende faktor for å redde liv.

I budsjettforslaget for 2008 foreslår Regjeringen derfor å øke satsingen på rednings- og beredskapsområdet betydelig. Bevilgningen til redningshelikoptertjenesten foreslås økt med til sammen ca. 160 mill. kr, som omfatter følgende:

- ca. 103,5 mill. kr til etablering av døgnkontinuerlig tilstedevakt med lege ved redningshelikopterbasene ved Rygge (etableres som fast base) og Ørland fra ca. 01.07.2007, og etablering av ny redningshelikopterbase i Florø med døgnkontinuerlig tilstedevakt drevet av Forsvaret innen 01.01.2009. Beløpet inkluderer også helårsdrift av døgnkontinuerlig tilstedevakt i Bodø.

- 57 mill. kr til dekning av økte vedlikeholds-kostnader for dagens redningshelikoptre og til videreføring av anskaffelsesprosessen for nye redningshelikoptre.

Samlet innebærer denne satsingen en betydelig heving av kvaliteten i redningshelikoptertjenesten, og at Regjeringen følger opp forslagene og stortingsbehandlingen av St.meld. nr. 44 (2001-2002) og Innst. S. nr. 156 (2001-2002). I tillegg foreslås det å doble det samlede tilskuddet til de frivillige organisasjonene innenfor redningstjenesten i 2008, fra ca. 6 mill. kr til ca. 12 mill. kr.

Fremdriftsplanene for innfasing av første trinn i et nytt felles digitalt nødnett for nød- og beredskapsstatene er etter nærmere dialog med leverandør under planleggingsarbeidet forskjøvet med om lag åtte måneder av kvalitetshensyn, slik at det nå legges til grunn at nettet blir klart til bruk i Oslo, Romerike, Follo, Asker og Bærum, Søndre Buskerud og Østfold politidistrikt i november 2008. Regjeringen foreslår på bakgrunn av ny fremdriftsplan å øke bevilgningen til formålet i 2008 med ca. 400 mill. kr.

Bevilgningen til samfunnssikkerhet og beredskap er økt med 2,9 mill. kr i 2008 til deltagelse i arbeidet med sivil beredskap- og krisehåndtering i EU gjennom Handlingsprogrammet for sivil beredskap og Samordningsmekanismen for sivil krisehåndtering.

rettet en ny redningshelikopterbase med døgn-kontinuerlig tilstedevakt i Florø fra 01.01.2009. Arbeidet vil skje i nært samarbeid med Forsvarsdepartementet og Forsvaret som operatør av tjenesten, jf. omtale under kat. 06.50.

Justisdepartementet har inngått kontrakt om leveranse av første byggetrinn i et nytt felles digitalt radiosamband for nød- og beredskapsstatene, jf. Innst. S. nr. 104 (2006-2007) og St.prp. nr. 30 (2006-2007). Under planleggingsarbeidet har leverandøren avdekket at sentrale aktiviteter i deres leveranse vil ta mer tid enn forventet. Av kvalitets-hensyn er det derfor gjennomført en revidering av planen for utbygging av selve radionettet. Det legges til grunn at nettet blir klart til bruk i Østfold, Follo, Oslo, Romerike, Asker og Bærum og Søndre Buskerud politidistrikt november 2008, om lag åtte måneder senere enn tidligere angitt tidsplan.

1.2.6 Satsing på internasjonalt samarbeid

Regjeringen vil legge til rette for at Norge spiller en aktiv rolle i internasjonalt justissamarbeid. Et tettere internasjonalt samfunn og økt samarbeid på tvers av landegrensene stiller Norge overfor nye utfordringer og muligheter. Internasjonalt justissamarbeid skal i første rekke bidra til å bekjempe og redusere den økende organiserte og grenseoverskridende kriminaliteten, både i og utenfor Europa. Norge ønsker å spille en aktiv rolle i dette samarbeidet. Samtidig krever organisert kriminalitet, terrorfaren, økt migrasjon og ulovlig innvandring at Norge gir høy prioritet til justis- og innenrikspolitisk samarbeid med en rekke land. Særlig gjelder dette vårt engasjement og forpliktelser til EU/EØS og Schengen.

Europapolitikk

Norge er knyttet til viktige deler av EUs samarbeid om justis- og innenriksaker, bl.a. gjennom Schengen-avtalen. Samtidig er EUs samarbeid på justis- og innenriksområdet etter hvert utvidet og omfatter mer enn det som faller inn under Schengen-regelverket.

Regjeringen er innstilt på å vurdere et utvidet samarbeid med EU på det justispolitiske området dersom det åpner seg hensiktsmessige muligheter for dette. Flere EU-land har inngått avtale om styrking av det grenseoverskridende politisamarbeidet – Prüm-avtalen. Deler av avtalen som gjelder bestemmelser knyttet til politi- og strafferettssamarbeidet, innlemmes i EUs regelverk. Norge vil følge utviklingen innen EU og allerede nå starte forhandlinger om norsk tilknytning til den del av

Prüm-regelverket som er inntatt i EU-beslutningen.

Innen Schengen-samarbeidet har Norge deltatt aktivt for å fullføre det omfattende arbeidet med neste generasjons Schengen-informasjonsystem (SIS II), som vil bli operativt ved årsskiftet 2008 / 2009. Schengen-området vil i desember 2007 bli utvidet med de 10 landene som ble EU-medlemmer i 2004.

Med det utvidete Schengen-området, hvor personkontrollen oppheves ved de indre grenser, blir det en prioritert oppgave for EU å sikre kontrollen av de ytre grensene for å demme opp for grensekryssende kriminalitet og illegal innvandring. Det er derfor vedtatt opprettet et såkalt yttergrensefond som skal bidra med finansielle støtte som kreves for å oppnå en helhetlig og forsvarlig forvaltning av de ytre grenser, inkludert visumutstedelse. Norges bidrag til fondet anslått til 47 mill. kr, foreslås bevilget på en ny tilskuddspost under kat. 06.40 Politi og påtalemyndighet, jf. nærmere omtale under kap. 440 post 73.

EUs samarbeid innen sivil beredskap og krisehåndtering (Samordningsmekanismen for sivil krisehåndtering) skal redusere risiko og skade på mennesker, miljø, eiendom og kulturverdier ved katastrofer, store uønskede hendelser og ulykker. På bakgrunn av erfaringer fra større hendelser som har rammet Europa de siste årene, ønsker EU å styrke dette samarbeidet.

Norge deltar i EUs syvende rammeprogram for sikkerhetsforskning. Programmets mål er å utvikle teknologi og kunnskap, for å bygge den kapasitet som er nødvendig for å sikre borgerne fra trusler om terrorisme, organisert kriminalitet, naturkatastrofer og industriulykker. Det legges opp til å stimulere samarbeid mellom forskningsmiljøer, industri og brukere.

Også utenfor det politimessige arbeidet blir Norge i mye større grad enn før direkte berørt av EUs satsing på kampen mot terror. Sikkerhetshensyn spiller en stadig viktigere rolle i tilknytning til tekniske direktiver.

Øvrig internasjonalt engasjement

Regjeringen vil arbeide for å videreutvikle gode internasjonale samarbeidsmekanismer for bekjempelse av datakriminalitet. Innsatsen mot internasjonal menneskehandel («trafficking»), grove narkotikasaker og økonomisk kriminalitet, herunder bruk av finansielle tjenester og skatteparadiser for å tildekke sporene etter de straffbare handlinger, vil bli styrket. Internasjonale terrorhandlinger har vist at vi må ha evne til å møte krisesituasjoner på kort varsel.

fare for liv, helse, eller fare for omfattende skader på miljø eller materielle verdier.

Det departement som har ansvar for en sektor til daglig, har også ansvar for beredskapsplanlegging og iverksettelse av beredskapstiltak i en krisesituasjon. Det vil kunne oppstå kriser eller alvorlig svikt i samfunnskritiske funksjoner som den enkelte virksomhet eller sektor ikke kan håndtere alene, og hvor ulike sektorer og interesser må ses i sammenheng. Justisdepartementets samordnings- og tilsynsrolle skal bidra til at behovet for en helhetlig og samordnet krisehåndtering ivaretas. Justisdepartementet skal til enhver tid være forberedt på å samordne departementenes arbeid under større nasjonale kriser. Gjennom Krisestøtteenheten skal Justisdepartementet også være forberedt på å understøtte andre departementers krisehåndtering.

Nytt nødnett

Stortinget ga i Innst. S. nr. 104 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 30 (2006-2007), Justisdepartementet fullmakt til inngåelse av kontrakt og igangsetting av utbygging av nytt digitalt radionett for nød- og beredskapsetatene – nødnett i et første utbyggingsområde. Første byggetrinn omfatter seks politidistrikter rundt Oslofjorden. Det ble også gitt fullmakt til å inngå kontrakt om leveranse for utbygging av resten av landet med forbehold om at landsdekkende utbygging ikke kan igangsettes før evaluering av første trinn er gjennomført og Stortinget eventuelt har vedtatt videre utbygging. Justisdepartementet inngikk i desember 2006 kontrakt om leveranse og drift av landsdekkende nødnett med Siemens AS. Kontrakten ble 01.04.2007 overført det nye selskapet Nokia Siemens Networks AS etter at Siemens og Nokia gjennomførte en global fusjon av sine nettaktiviteter.

Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) ble etablert 01.04.2007. DNK har ansvaret for oppbyggingen av det omfattende telekommunikasjons-systemet og skal eie og forvalte nødnettet på vegne av staten.

Direktoratet har det overordnede ansvaret for utbygging, tilrettelegging og koordinering i fht. de etatsvise innføringsprosjektene i brann-, helse- og politietaten. Når nettet tas i bruk vil DNK ha det løpende ansvaret for overvåkning av nettets kvalitet, herunder radiodekning og kapasitet i nettet, vurdering av behovet for videreutvikling, justering og tilpasning av tjenestetilbudet og avtaleverket med brukere, myndigheter og kommersielle aktører. Direktoratet skal være brukerorientert og ha ansvar for å forvalte betalingsordningen for bruk av nettet.

Opprinnelig fremdriftsplan, jf. St.prp. nr. 30 (2006-2007) og Innst. S. nr. 104 (2006-2007) tilsa at det meste av utbyggingen av det første trinnet skulle foregå i 2007. Under planleggingsarbeidet har leverandøren Nokia Siemens Networks AS avdekket at sentrale aktiviteter i deres leveranse vil ta mer tid enn forventet. Av kvalitetshensyn er det derfor gjennomført en revidering av planen for utbygging av selve radionettet. I henhold til revidert plan legges det til grunn at nettet blir klart til bruk i Østfold, Follo, Oslo, Romerike, Asker og Bærum og Søndre Buskerud politidistrikt november 2008, dvs. om lag åtte mnd. forsinkelse i forhold til opprinnelig fremdriftsplan. De økonomiske konsekvensene av forsinkelsen begrenses av at avtalen med leverandør er en fastpriskontrakt og at forsinkelsen knytter seg til leverandørens aktiviteter. Investeringskostnadene øker ikke som følge av forsinkelsen.

Stortinget har i Budsjett-innst. S. nr. 4 (2004-2005) og i Innst. S. nr. 104 (2006-2007) sluttet seg til at brukerne skal dekke driftsutgiftene etter hvert som nødnettet bygges ut og tas i bruk. En arbeidsgruppe med deltakelse fra Direktoratet for nødkommunikasjon, Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, Politidirektoratet, Sosial- og helsedirektoratet, KS (kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon) og Norges Brannbefals Landsforbund fremmet i juni 2007 et forslag til prismodell for bruk av nødnettet. Forslaget legges til grunn og innebærer at det fastsettes en årlig abonnementsavgift pr. bruker som er delt inn i seks nivåer avhengig av forventet forbruk. Det innføres en lav introduksjonspris som delvis kompensasjon for at deler av nødnetten ikke kan koble ned sine analoge anlegg før større deler av landet er bygget ut. Brukerbetalingen vil bli gjennomgått på nytt når det foreligger målinger av etatens faktiske forbruksmønster. På grunn av forsinkelsen i utbyggingen vil det ikke bli innført brukerbetaling før i 2009.

Betalingssystemet vil innebære en betydelig omfordeling av utgiftene mellom sektorene, jf. St.prp. nr. 30 (2006-2007). Det er igangsatt en kostnadskartleggingsprosess som vil gi grunnlag for eventuelle rammeoverføringer mellom sektorene.

Nødnettenes innføringsprosjekter dekkes innenfor egne rammer og inngår ikke i kostnadsrammen for nødnettutbyggingen.

Det legges opp til at de frivillige organisasjonene skal delta i visse perioder av trinn 1 for å sikre at evalueringen av første utbyggingstrinn får tilstrekkelig bredde.

En vellykket innføring av nødnettet forutsetter klar ansvarsdeling mellom DNK, leverandøren og de statlige etater og kommuner som skal motta

systemet og ta det i bruk. Politidirektoratet, Sosial- og helsedirektoratet og Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, er ansvarlige for at nødetatenes delprosjekter er koordinert opp mot DNK, hovedprosjektet og utbyggingen. Det vil bli inngått avtaler med brukerorganisasjonene som skal motta utstyr for å sikre at mottaksforpliktelsene blir ivaretatt. I tillegg vil etatene ha egne aktiviteter særlig knyttet opp til opplæring, brukerstøtte og utfasing av gammelt utstyr.

Redningshelikoptertjenesten

Hovedoppgaven til redningshelikoptrene er å utføre søks- og redningsoppgaver så hurtig og sikkert som mulig i forbindelse med hendelser til sjøs og til lands, spesielt ved fare for tap av liv. I tillegg utfører redningshelikoptrene et betydelig antall luftambulansoppdrag. Søks-, rednings- og luftambulansoppdrag innenfor norsk redningsansvarsområde utføres etter oppdrag fra hovedredningsentralene. Fag- og budsjettansvaret for den offentlige redningshelikoptertjenesten er samlet i Justisdepartementet. Helse- og omsorgsdepartementet refunderer Justisdepartementet kostnader ved bruk i Luftambulansetjenesten etter egen avtale. Redningshelikoptertjenesten utføres i dag i hovedsak av Luftforsvarets skvadron 330. I tillegg fungerer Sysselmannens helikopter som redningshelikopter i Svalbard-regionen.

Døgnkontinuerlig tilstedevakt ved alle redningshelikopterbasene

St.meld. nr. 44 (2000-2001) «Redningshelikoptertjenesten i fremtiden», fulgte opp Fostervoll-utvalgets anbefaling om å etablere en redningshelikopterberedskap for Nordvestlandet med forankring i Florø og med døgnkontinuerlig tilstedevakt. Regjeringen mener at redningshelikopterberedskapen på Nord-Vestlandet bør bedres og har derfor besluttet å opprette en egen redningshelikopterbase i Florø. Det er i budsjettforslaget for 2008 ut fra en helhetlig vurdering lagt til grunn at basen skal drives i regi av Forsvaret, og at basen skal ha døgnkontinuerlig tilstedevakt. Regjeringen legger vekt på å utvikle redningstjenesten slik at den totalt sett fremstår med best mulig beredskap i hele landet.

Regjeringen har opprettet døgnkontinuerlig tilstedevakt ved Banak fra 01.07.2006 og i Bodø fra høsten 2007. Regjeringen vil etablere tilstedevaktordningen på Ørland og Rygge fra ca. 01.07.2008. Tilstedevaktordningen vil dermed være innført ved alle redningshelikopterbasene på fastlandet.

Rygge vil fra samme tidspunkt etableres som fast base.

Anskaffelsesprosessen av nye redningshelikoptre

I dag opererer Luftforsvarets 330 skvadron på vegne av Justisdepartementet 12 Sea King helikoptre som i hovedsak ble anskaffet tidlig på 1970-tallet. Lav flyhastighet, begrenset redningskapasitet og kort rekkevidde gjør at helikoptrene ikke lenger tilfredsstiller de krav redningshelikoptertjenesten må ha for å håndtere dagens hendelser og aksjoner. Maskinenes høye alder gjør at de er tiltagende vedlikeholdskrevende, som også påvirker materiellets operativitet. Regjeringen vil i 2008 videreføre arbeidet med anskaffelsesprosessen for nye redningshelikoptre for å erstatte dagens helikoptre. Fremtidens redningshelikoptre skal velges gjennom utredningsarbeid og markedskonkurranse.

Anskaffelsesprosessen av nye redningshelikoptre sammen med tilstedevakt ved alle basene og ny base på Nord-Vestlandet, utgjør viktige deler av Regjeringens satsing for en kvalitativ forbedring av redningshelikoptertjenesten og tryggheten til befolkningen. Regjeringen følger med dette opp St.meld. nr. 44 (2000-2001) «Redningshelikoptertjenesten i fremtiden».

Oppfølging av St.meld. nr. 37 (2004-2005) om flodbølgekatastrofen i Sør-Asia og sentral krisehåndtering

Erfaringene fra flodbølgekatastrofen i Sør-Asia rettet særlig oppmerksomhet mot behovet for å styrke den sentrale krisehåndteringsevnen. I St.meld. nr. 37 (2004-2005) om flodbølgekatastrofen i Sør-Asia og sentral krisehåndtering beskrives tiltak for å styrke apparatet for krisehåndtering i utlandet og styrke den generelle krisehåndteringsevnen i departementene.

Justisdepartementet skal til enhver tid være forberedt på å være lederdepartement ved større sivile kriser, i særskilte situasjoner, også om disse finner sted i utlandet. Det har vært arbeidet med å oppdatere departementets krisehåndteringslokaler, teknisk infrastruktur og samband.

Krisestøtteenheten skal bidra med ulike støttefunksjoner til Regjeringens kriseråd og lederdepartementet. Enheten arbeider i det daglige med å videreutvikle og vedlikeholde de ressurser som under kriser kan stilles til disposisjon for lederdepartementet. Krisestøtteenheten er administrativt og faglig underlagt Justisdepartementet. Enheten er døgnkontinuerlig tilgjengelig.

Kap. 456 Direktoratet for nødkommunikasjon

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
01	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440, post 01, kap. 451, post 01, kap. 720, post 01, og kap. 732, post 72</i>	58 610	96 527	87 521
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 440, post 01, kap. 451, post 01, kap. 720, post 01, og kap. 732, post 72</i>	6 928	7 881	428 672
	Sum kap. 456	65 538	104 408	516 193

1 Innledning

Stortinget har vedtatt, jf. Budsjett-innst. S. nr. 4 (2004-2005), et første utbyggingsområde av et nytt felles radiosamband for nødetatene – Nødnett. Direktoratet for nødkommunikasjon ble etablert 01.04.2007 og skal eie og forvalte nødnettet.

2 Postomtale**Post 01 Driftsutgifter**

Bevilgningen dekker statens kostnader forbundet med drift av Direktoratet for nødkommunikasjon, og driftsrelaterte kostnader til leverandør for de områder som bygges ut og settes i drift i 2007 og 2008, inkludert kostnader til leie av datalinjer og innplassering av nytt utstyr i eksisterende radiostasjoner.

Forsinkelsen i utbyggingen vil gi enkelte merutgifter for etatene som det kan bli aktuelt å bidra til å kompensere. Justisdepartementet foreslår at kap. 456, post 01 får stikkordet «kan nyttes under

kap. 440, post 01, kap. 451, post 01, kap. 720, post 01 og kap. 732, post 72».

Post 45 Større utstyrsanskaffelser

Beløpet dekker investering i radionett, utstyr til nødetatenes kommunikasjonsentraler og terminaler for det første utbyggingsområde. Inngåelse av kontrakt om utbygging av første utbyggingsområde er forsinket ift. det som ble forutsatt i St.prp. nr. 1 (2006-2007). Det ble lagt opp til at investeringsbehovet i 2007 skulle dekkes av ubrukt bevilgning fra 2006. Foruten tekniske endringer er bevilgningen foreslått økt med om lag 395 mill. kr til større utstyrsanskaffelser. Det foreslås at Justisdepartementet i 2008 får fullmakt til å kunne overskride bevilgningen på kap. 456, post 45 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3456 post 02, jf. forslag til vedtak.

Justisdepartementet foreslår at kap. 456, post 45 får stikkordet «kan nyttes under kap. 440, post 01, kap. 451, post 01, kap. 720, post 01 og kap. 732, post 72», jf. omtale under post 01.

Kap. 3456 Direktoratet for nødkommunikasjon

(i 1 000 kr)

Post	Betegnelse	Regnskap 2006	Saldert budsjett 2007	Forslag 2008
02	Refusjoner			21 253
	Sum kap. 3456			21 253

Post 02 Refusjoner

I forbindelse med første utbyggingsområde av nødnett vil det påløpe utgifter for DNK som skal refunderes av leverandøren. Det foreslås at Justisdepartementet i 2008 får fullmakt til å kunne overskride

bevilgningen under kap. 456, post 45, mot tilsvarende merinntekt under denne posten, jf. forslag til vedtak.

På grunn av leverandørens forsinkelse vil det ikke bli innført brukerbetaling i 2008.